

A7-0431/2012

19. 12. 2012

DOPORUČENÍ

k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Prozatímní rámcové dohody o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé (11699/2012 – C7-0193/2012 – 2008/0251(NLE))

Výbor pro mezinárodní obchod

Zpravodaj: Daniel Caspary

Vysvětlivky

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup (první čtení)
- ***II Řádný legislativní postup (druhé čtení)
- ***III Řádný legislativní postup (třetí čtení)

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	5
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	6
STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ	11
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	14

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Prozatímní rámcové dohody o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé (11699/2012 – C7-0193/2012 – 2008/0251(NLE))

(Souhlas)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (11699/2012),
 - s ohledem na Prozatímní rámcovou dohodu o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé¹,
 - s ohledem na žádost o souhlas, kterou Rada předložila v souladu s čl. 207 odst. 4, čl. 209 odst. 2 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (C7-0193/2012),
 - s ohledem na článek 81 a čl. 90 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro mezinárodní obchod a stanovisko Výboru pro rozvoj (A7-0431/2012),
1. uděluje svůj souhlas s uzavřením dohody;
 2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Madagaskaru, Mauricia, Seychel a Zimbabwe.

¹ Úř. věst. L 111, 24.4.2012, s.3.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

V roce 2000 se státy AKT a EU dohodly, že uzavřou nové obchodní dohody slučitelné s pravidly Světové obchodní organizace (WTO), které nahradí jednostranný režim zaručující obchodní preference ze strany EU na dovoz ze zemí AKT, jenž v té době převládal.

V rámci dohody z Cotonou je základem tohoto přístupu zapojení států AKT do světového hospodářství, podpora jejich udržitelného rozvoje a vytváření výkonnějších regionálních trhů s předvídatelnými a ustálenými pravidly. Rozvojová spolupráce EU s cílem posílit institucionální a výrobní kapacity zemí AKT a podpořit nezbytné přizpůsobení by pak byla oporou těchto nových dohod.

Vyjednávání o nových dohodách o hospodářském partnerství (dohody EPA) bylo zahájeno v roce 2002 a mělo být uzavřeno do 31. prosince 2007 s ohledem na to, že dne 1. ledna 2008 končil systém obchodních preferencí z Cotonou a výjimky poskytnuté WTO na stávající obchodní dohody mezi státy AKT a EU. Vzhledem k tomu, že dohody EPA vycházejí z regionální integrace a usilují o její posilování ve státech AKT, byla jednání vedena na regionální úrovni se šesti samostatně vyhlášenými regionálními seskupeními pro dohody o hospodářském partnerství. V srpnu 2007 vytvořilo Východoafrické společenství sedmou vyjednávací skupinu.

CARIFORUM je od té doby jediným regionálním uskupením, které podepsalo komplexní dohodu o hospodářském partnerství.

V průběhu roku 2007 se ukázalo, že se pravděpodobně nepodaří uzavřít komplexní dohody EPA se všemi regiony, a byla uzavřena řada prozatímních dohod, aby došlo k co nejmenšímu narušení obchodu s partnery AKT v důsledku skončení platnosti obchodního režimu podle dohody z Cotonou a zároveň mohl pokračovat proces uzavírání komplexních regionálních dohod EPA. V průběhu schvalování prozatímních dohod v zemích AKT získaly tyto země prostřednictvím nařízení o přístupu na trh (nařízení Rady 1528/2007) od 1. ledna 2008 bezcelní a bezkvótový přístup zboží na trhy EU.

Do 14. května 2012 se prozatímně prováděla dohoda o hospodářském partnerství karibských zemí a prozatímní dohoda s Papuou-Novou Guineou. Dne 14. května se připojily Madagaskar, Mauricius, Seychely a Zimbabwe.

Východní a jižní Afrika

Východní a jižní Afrika představuje různorodou skupinu států v rámci dohod EPA, která zahrnuje ostrovy v Indickém oceánu (Komory, Madagaskar, Mauricius a Seychely), země v oblasti Afrického rohu (Džibutsko, Etiopie, Eritrea a Súdán) a několik států jižní Afriky (Malawi, Zambie a Zimbabwe). Původní skupina na počátku jednání o dohodách EPA zahrnovala také Východoafrické společenství států Burundi, Keňa, Rwanda, Tanzanie a Uganda. V roce 2007 se ovšem tyto státy dohodly na samostatné prozatímní dohodě EPA na základě nově vytvořené celní unie Východoafrického společenství.

Z 11 států východní a jižní Afriky v rámci uvedené skupiny patří 8 mezi nejméně rozvinuté země. V roce 2010 dosáhl celkový dovoz EU z celé skupiny států východní a jižní Afriky přibližně 2,88 miliard EUR, což činí 0,2 % celkového dovozu EU, a zahrnoval zejména zpracované tuňáky, kávu, třtinový cukr, textilie, tabák, řezané květiny a feroslitiny. Dovoz

ze států východní a jižní Afriky, které podepsaly prozatímní dohodu o hospodářském partnerství, představoval přibližně 70 % dovozu EU z této oblasti. Vývoz EU do této oblasti sestával především ze strojního zařízení, vozidel, farmaceutických výrobků a chemikálií a ve stejném roce dosáhl přibližně 3,99 miliard EUR. Pokud jde o obchod, existuje mezi EU a státy AKT omezená hospodářská soutěž.

Prozatímní dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a skupinou států východní a jižní Afriky

Na konci roku 2007 uzavřelo šest států z oblasti východní a jižní Afriky (Komory, Madagaskar, Mauricius, Seychely, Zambie a Zimbabwe) prozatímní rámcovou dohodu o dohodě o hospodářském partnerství s EU. Tato dohoda je odrazovým můstkem k úplné dohodě EPA a je otevřená pro další země, které by se chtěly připojit později. V srpnu 2009 podepsaly tuto prozatímní dohodu EPA čtyři státy (Madagaskar, Mauricius, Seychely a Zimbabwe), které ji prozatímně provádějí od 14. května 2012.

Čl. 62 odst. 5 prozatímní dohody stanoví, že dohoda se začne prozatímně provádět deset dnů poté, co deponitáři naposledy obdrží oznámení o prozatímním provádění od smluvní strany ES nebo o ratifikaci či prozatímním provádění od všech signatářských států východní a jižní Afriky. Prozatímní provádění umožňuje provádět dohodu i před ratifikací všemi smluvními stranami. Vzhledem k tomu, že se jedná o smíšenou dohodu, která zahrnuje také členské státy EU, ušetřil se cenný čas. Prozatímní provádění navíc neoslabuje pravomoci Parlamentu. Parlament je také o prozatímním provádění řádně a včas informován v souladu s interinstitucionálními dohodami, které byly uzavřeny po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Dohoda byla uzavřena již v roce 2008, kdy ještě Lisabonská smlouva nebyla v platnosti.

Obsah prozatímní dohody EPA

Prozatímní dohoda zajišťuje pro vývoz z Mauriciu, Madagaskaru, Seychel a Zimbabwe bezcelní a bezkvótní přístup na trh EU. Tyto země budou během 15 let postupně otevírat trh pro vývoz z EU, s výjimkou (nejvýše 20 % dovozu z EU) některých produktů, jež tyto země považují za citlivé. Tyto vyčleněné produkty se v jednotlivých zemích liší, ale většinou se jedná o produkty zemědělství. Dohoda navíc obsahuje ustanovení, která se týkají pravidel původu, rozvojové spolupráce, rybolovu, nástrojů na ochranu obchodu a řešení sporů.

Hodnocení

Již dne 25. března 2009 Evropský parlament přijal usnesení o prozatímní dohodě o dohodě EPA se státy východní a jižní Afriky (P6_TA(2009)0180), v níž „(...) bere na vědomí výhody, které vývozcům přineslo podepsání prozatímních dohod EPA mezi Evropskou unií a příslušnými zeměmi, neboť po vypršení platnosti doložky nejvyšších výhod poskytované podle dohody z Cotonou dne 31. prosince 2007 byl pro vývoz do Evropské unie zachován status quo, a tak se státům jižní a východní Afriky zachovaly a do značné míry zvětšily příležitosti vývozu do EU, a to prostřednictvím plně tržních a zlepšených pravidel původu“. Zpravodaj tento názor sdílí a navrhuje, aby Parlament této dohodě udělil souhlas. Několik bodů si zasluhuje další pozornost.

Partnerství

Dohoda posiluje spolupráci mezi partnerskými zeměmi a EU. Ustavuje nové struktury

pro dialog mezi smluvními stranami (například Výbor EPA), které umožní účinnou spolupráci a plodnou diskusi.

Zlepšení obchodu a investičního prostředí

Obchodní vztahy mezi Unií a státy AKT platné do 31. prosince 2007, které zemím AKT udělovaly přednostní přístup na trhy EU na nerekipročním základě, neodpovídaly pravidlům WTO, byly jednostranné a dočasné. Prozatímní dohoda EPA naopak zakládá smluvní vztah a obsahuje závazek k bezcelnímu a bezkvótnímu přístupu zboží států východní a jižní Afriky, který je slučitelný s pravidly WTO a založený na smlouvě.

Zpravodaj vítá přínos, který bude tato zvýšená právní jistota znamenat pro zlepšení obchodu a investičního prostředí v příslušných státech východní a jižní Afriky. Dne 14. května začaly smluvní strany zavádět celní sazebník, k němuž se v prozatímní dohodě zavázaly. Pokusy docílit společného celního sazebníku pro příslušné čtyři státy východní a jižní Afriky se bohužel nezdařily, a sazby se tedy budou mezi jednotlivými zeměmi lišit.

Prozatímní provádění prozatímní dohody EPA trvale zařazuje čtyři příslušné státy východní a jižní Afriky do přílohy I nařízení Rady č. 1528/2007 (nařízení o přístupu na trh, které Rada přijala dne 20. prosince 2007). Po vstupu změny nařízení o přístupu na trh v platnost by se téměř všechny uvedené země bez tohoto prozatímního provádění dostaly zpět na úroveň přednostního přístupu podle všeobecného systému preferencí. To by v určitých odvětvích vážně oslabilo jejich konkurenceschopnost na světovém trhu.

Regionální integrace

Prozatímní dohoda EPA je dalším krokem na cestě k regionální integraci. EU nemůže regionální integraci vynucovat a dosud se připojily pouze 4 z 11 států východní a jižní Afriky. EU ovšem k regionální integraci přispívá prostřednictvím opatření, jako je vyřazení obchodu zemí AKT z doložky nejvyšších výhod, a tím, že státům východní a jižní Afriky umožňuje zachovat si regionální preference.

Vylepšená pravidla původu

Na žádost zemí AKT, které považovaly pravidla původu podle dohody z Cotonou obecně za příliš přísná, EU těmto zemím nabídla, aby podepsaly a provedly prozatímní dohodu EPA nebo dohodu EPA a zjednodušily tak či zmírnily pravidla původu podle dohod EPA. Pravidla původu podle dohod EPA nejsou úplnou novinkou; jedná se o zdokonalená pravidla původu podle dohody z Cotonou (tzv. Cotonou+). Hlavní zlepšení v dohodách EPA se týká zejména oblastí textilií, zemědělství a ryb.

Ochrana a ochranná opatření pro vznikající průmyslová odvětví

Prozatímní dohoda zavádí dostatečnou ochranu vznikajícím průmyslovým odvětvím s cílem umožnit partnerským zemím rovnoměrný rozvoj. Snížení celních sazeb je upraveno na přechodné období 15 let. Partnerské země mohou z této liberalizace vyřadit nejvýše 20 % zboží. Opatření mohou poskytnout ochranu proti náhlému zvýšení dovozu. Součástí postupů pro uplatnění těchto nástrojů na ochranu obchodu jsou konzultace. Rozvojová spolupráce

se také zaměří na přípravu podnikání na mezinárodní hospodářskou soutěž a na pomoc vývozcům při plnění dovozních norem EU.

Rozvojová spolupráce

Zpravodaj vítá skutečnost, že se důležitá část prozatímní dohody EPA, zaměřená na rozvoj, věnuje pomoci, kterou by partnerské země měly obdržet, aby jejich ekonomiky dosáhly strukturálního přizpůsobení, diverzifikace a přidané hodnoty.

Měly by se jasně definovat konkrétní cíle pomoci. Důležitým úkolem v rámci struktur prozatímní dohody EPA je vytvořit z článků 36–54 a z rozvojové matrice v příloze IV této dohody ucelený seznam priorit.

Partnerské země východní a jižní Afriky by k této reformě měly přispět prostřednictvím přezkumu svých obchodních a hospodářských politik s cílem zlepšit obchod a investiční prostředí. Zpravodaj dále vítá záměr usilovat o spolupráci a součinnost mezi členskými státy a dalšími mezinárodními dárči.

Doložka o neplnění

Zpravodaj by rád zdůraznil význam propojení prozatímní dohody EPA s dohodou z Cotonou, a to s ohledem na řádnou veřejnou správu, demokracii a lidská práva. Tuto doložku o neplnění by bylo možné využít při řešení takových situací, jako jsou například ty, k nimž v minulosti došlo v případě Zimbabwe a Madagaskaru. Opatření, která byla v roce 2002 přijata proti Zimbabwe, byla zrušena v polovině roku 2012 a zůstalo jen několik cílených opatření proti některým jednotlivcům a subjektům a zbrojní embargo.

V důsledku protiústavní změny moci na Madagaskaru pozastavili v roce 2009 oficiální rozvojovou pomoc této zemi téměř všichni dárči. Souběžně s tím, jak se Madagaskar postupně vzpamatovává ze tří let politických nepokojů, evropské programy rozvojové pomoci se znovu rozbíhají.

Zpravodaj zastává názor, že by stávající situace v obou zemích neměla bránit souhlasu s touto obchodní dohodou. EU by samozřejmě i nadále měla sledovat situaci ve všech zúčastněných zemích.

Prověřková doložka na cestě k úplné dohodě EPA

Součástí prozatímní dohody EPA je prověřková doložka, která zajišťuje, že budou pokračovat jednání o obchodu a službách, investicích, zemědělství, pravidlech původu, sanitárních a fytosanitárních opatřeních a technických překážkách obchodu, celní spolupráci a usnadnění obchodu a pravidlech souvisejících s obchodem. Tyto otázky jsou nyní předmětem diskusí v rámci jednání o úplné dohodě EPA.

Poslední kolo jednání o úplné dohodě EPA proběhlo v listopadu 2011. Prozatímní provádění prozatímní dohody EPA vedlo partnerské země a Evropskou komisi k tomu, aby se zaměřily na provádění dohody.

Zpravodaj se domnívá, že řádné provádění bude mít kladný dopad na jednání o úplné dohodě EPA, a proto tento posun zaměření podporuje. Zpravodaj zdůrazňuje, že je důležité začlenit kapitoly o takových otázkách, jako je například obchod se službami či investice, jelikož právě

ony budou skutečnou hnací silou udržitelného růstu a odstraňování chudoby v partnerských zemích.

Závěr:

Zpravodaj došel k závěru, že podepsání prozatímních dohod EPA je nezbytným krokem k zajištění udržitelného růstu v této oblasti a zdůrazňuje význam pokračujících jednání, která budou směřovat k uzavření úplné dohody, jež v této oblasti podpoří zvyšování obchodu a investic a regionální integraci.

6. 12. 2012

STANOVISKO VÝBORU PRO ROZVOJ

pro Výbor pro mezinárodní obchod

k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Prozatímní rámcové dohody o dohodě o hospodářském partnerství mezi státy východní a jižní Afriky na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé
(11699/2012 – C7-0193/2012 – 2008/0251(NLE))

Navrhovatelka: Judith Sargentini

STRUČNÉ ODŮVODNĚNÍ

Dne 7. února 2004 původní skupina států východní a jižní Afriky (ESA), která zahájila s EU jednání o dohodách o hospodářském partnerství (EPA), čítala 16 zemí, včetně ostrovů v Indickém oceánu (Komor, Madagaskaru, Mauricia a Seychel), zemí Afrického rohu (Džibutsko, Etiopie, Eritrey a Súdán), členských států Východoafrického společenství (EAC) (Burundi, Keni, Rwandy, Tanzanie a Ugandy) a některých jihoafrických zemí (Malawi, Zambie a Zimbabwe).

Dohody však byly na závěr uzavřeny se šesti zeměmi a podepsaly je nakonec jen čtyři (Madagaskar, Mauricius, Seychely a Zimbabwe), přičemž se jedná o dva ostrovní státy a dvě země, na něž byly uvaleny sankce. Kdyby se prozatímní dohody o hospodářském partnerství (iEPA) řídily skutečnou rozvojovou agendou, států východní a jižní Afriky, jež by uzavřely a podepsaly prozatímní dohody o hospodářském partnerství, by bylo více.

Ačkoliv text prozatímních dohod o hospodářském partnerství je pro všechny čtyři země stejný, postup při odstraňování cel se liší. Seychely a Mauricius mají liberalizovat 95 % celních sazeb a Zimbabwe jen 79,9 %. Madagaskar má v první vlně do 1. ledna 2013 liberalizovat 37 % celních sazeb, což představuje ztrátu 42 % fiskálních příjmů. Madagaskarská vláda ale na něco takového není připravena a již zažádala o pětileté moratorium před provedením této dohody. Je otázkou, proč by Madagaskar, jediná nejméně rozvinutá země z těchto čtyř (a první nejméně rozvinutá země, která by prováděla prozatímní dohodu o hospodářském partnerství), měl být nucen podepsat prozatímní dohodu o hospodářském partnerství, když v současnosti využívá dohodu EBA (Vše kromě zbraní), která je pro něj výhodnější.

Vysoký počet zemí odstupujících od jednání ukazuje, že prozatímním dohodám

o hospodářském partnerství chybí rozvojová vize. Některé země, které odstupují těchto dohod, se domnívají, že by se tak dostaly do méně výhodné situace, než ve které se nachází díky obchodním ustanovením dohody z Cotonou.

Dohody neobsahují ani kapitolu o udržitelném rozvoji, ani doložku o lidských právech, která nyní obzvláště nabývá na důležitosti vzhledem k tomu, že na dvě ze čtyř signatářských zemí východní a jižní Afriky byly donedávna uvaleny sankce a nyní jsou v procesu vymanění se z krize (Madagaskar), nebo jim mají být sankce zrušeny za předpokladu, že budou nadále pokračovat demokratické reformy (Zimbabwe).

Ratifikace prozatímních dohod o hospodářském partnerství bude dále potlačovat význam regionální integrace, kterou navíc komplikuje rozdílnost jednotlivých schémat na odstraňování cel a také problémy týkající se pravidel původu. Navíc se zdá, že nebyly uskutečněny žádné přípravy na to, jak čelit ztrátám fiskálních příjmů. Dohody také nenabízejí rozdílné zacházení pro nejméně rozvinuté země a pro ostatní země v závislosti na stupni jejich rozvoje. Je důležité respektovat vlastnická práva a umožnit těmto zemím, aby samy stanovily celní sazby v souladu se svým programem průmyslového rozvoje.

Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 5. února 2009 o dopadu dohod o hospodářském partnerství (EPA) na rozvoj¹ explicitně varoval před rizikem narušování regionální integrace uzavíráním dohod o hospodářském partnerství s jednotlivými zeměmi AKT nebo se skupinou zemí v jednom regionu a vyzval Komisi, aby toto riziko vzala v potaz, přehodnotila svůj postup a zajistila, že uzavření dohody o hospodářském partnerství neohrozí regionální integraci.

Výbor pro rozvoj vyzývá Výbor pro mezinárodní obchod jako věcně příslušný výbor, aby navrhl Parlamentu neudělit souhlas.

¹ P6_TA(2009)0051, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. února 2009 o dopadu dohod o hospodářském partnerství (EPA) na rozvoj (2008/2170(INI)), OJ C 67 E , 18.3.2010, s. 124.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	6.12.2012
Výsledek konečného hlasování	+: 12 -: 10 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Thijs Berman, Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Enrique Guerrero Salom, Cristian Dan Preda, Judith Sargentini
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Helmut Scholz

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	18.12.2012
Výsledek konečného hlasování	+ : 20 - : 5 0 : 1
Členové přítomní při konečném hlasování	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Badia i Cutchet, Nora Berra, Daniel Caspary, María Auxiliadora Correa Zamora, George Sabin Cutaş, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Franziska Keller, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Iuliu Winkler, Paweł Zalewski
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Salvatore Iacolino, Silvana Koch-Mehrin, Maria Eleni Koppa, Katarína Neveďalová, Marietje Schaake
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Norbert Neuser, Birgit Schnieber-Jastram